

Η Ελληνόγλωσση εκπαίδευση στη Χιλή

Αρετούσα Γιαννακού

artgin21@hotmail.com

Ελληνική Κοινότητα Σαντιάγο, Χιλή

Το θέμα της ομιλίας μου είναι η ελληνόγλωσση εκπαίδευση στη Χιλή και θα ξεκινήσω δίνοντας σας πληροφορίες όσον αφορά αρχικά τη διδασκαλία των ελληνικών στην Ελληνική Κοινότητα του Σαντιάγο, στην οποία διδάσκω την ελληνική γλώσσα από πέρυσι, δηλαδή από τον Μάρτιο του 2008:

Η ελληνική κοινότητα του Σαντιάγο υπάρχει επίσημα από το 1945 και είναι σήμερα η μεγαλύτερη ελληνική κοινότητα της Χιλής με περίπου 500 μέλη. Στην ελληνική κοινότητα του Σαντιάγο γίνονται εδώ και χρόνια μαθήματα ελληνικής γλώσσας σε μέλη και μη. Ωστόσο, με εξαίρεση το σχολικό έτος 2003, δεν υπήρξε ποτέ εκπαιδευτικός αποσπασμένος από το Υπουργείο Παιδείας της Ελλάδας, μέχρι και πέρυσι. Η διδασκαλία πριν γινόταν από εθελοντές Χιλιανούς ή Έλληνες.

Τα μαθήματα ελληνικής γλώσσας στην ελληνική κοινότητα του Σαντιάγο ξεκινούν κάθε χρόνο στα μέσα Μαρτίου και τελειώνουν στα μέσα Δεκεμβρίου, όπως συμβαίνει στις περισσότερες περιοχές του νότιου ημισφαιρίου. Απευθύνονται σε δύο ομάδες μαθητών: α) σε παιδιά και εφήβους ομογενείς και β) σε ενήλικους ομογενείς ή φιλέλληνες.

α) Τα παιδιά και οι έφηβοι είναι ηλικίας 7 έως 17 ετών. Παρακολουθούν μαθήματα ελληνικών μία φορά την εβδομάδα και συγκεκριμένα κάθε Σάββατο πρωί. Στο σύνολο τους οι μαθητές αυτοί φέτος είναι 32 και είναι χωρισμένοι σε 3 τμήματα ανάλογα με την ηλικία και το επίπεδο γλωσσομάθειας. Τα παιδιά αυτά, όπως και παιδιά από άλλες ελληνικές κοινότητες της Χιλής έχουν την ευκαιρία να επισκεφτούν την Ελλάδα συμμετέχοντας σε προγράμματα φιλοξενίας της Γενικής Γραμματείας Απόδημου Ελληνισμού.

β) Τα μαθήματα ελληνικής γλώσσας σε ενήλικες απευθύνονται σε ανθρώπους όλων των ηλικιών από 18 ετών και άνω, ομογενείς ή φιλέλληνες (χωρίς αυτό να παίζει ρόλο στην κατάταξή τους σε τμήματα). Συνολικά οι ενήλικοι μαθητές φέτος είναι 34 και είναι από 19 έως 65 ετών περίπου. Χωρίζονται σε 4 τμήματα ανάλογα με το επίπεδο.

Παράλληλα, μια ημέρα της εβδομάδας έχει αφιερωθεί σε εργαστήριο ακουστικής και προφορικής εξάσκησης των ενήλικων μαθητών μας, καθώς έχει διαπιστωθεί ότι μεγάλο ποσοστό αυτών έχει δυσκολία κυρίως στην παραγωγή προφορικού λόγου.

Πρέπει επίσης να αναφέρουμε ότι από φέτος, η Ελληνική Κοινότητα του Σαντιάγο αναγνωρίστηκε ως εξεταστικό κέντρο για την πιστοποίηση επάρκειας της ελληνομάθειας από το Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας. Οι υποψήφιοι και επιτυχόντες για την εξεταστική περίοδο Μαΐου 2009 ήταν συνολικά πέντε, εκ των οποίων δύο συμμετείχαν στις εξετάσεις του Α' επιπέδου και τρεις στις εξετάσεις του Β' επιπέδου.

Επιπλέον, ήταν πολύ σημαντική η έγκριση χρηματοδότησης για την προμήθεια εξοπλιστικών ειδών στο σχολείο της Ελληνικής Κοινότητας του Σαντιάγο από τον Οργανισμό Σχολικών Κτιρίων (ΟΣΚ). Τοπ Ιούνιο του τρέχοντος έτους λάβαμε το ποσό των 12.000 ευρώ, τα οποία διατέθηκαν για την αγορά υπολογιστών, φωτοτυπικού μηχανήματος, βίντεο-προβολέων, στερεοφωνικού συστήματος, επίπλων, διδακτικού υλικού και διαφόρων άλλων ειδών με τα οποία εξοπλίστηκε το σχολείο μας, γεγονός το οποίο συντελεί στην βελτίωση της οργάνωσης των μαθημάτων, των εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων και της γραμματειακής υποστήριξης.

Πέρα από την ελληνική κοινότητα του Σαντιάγο:

Στη Χιλή υπάρχουν 14 χιλιάνα σχολεία δημοτικής εκπαίδευσης με ελληνικά ονόματα (όπως Ελλάς, Αθήνα, Κύπρος, Πλάτων) και βρίσκονται σε διάφορες περιοχές της χώρας. Τα σχολεία αυτά διατηρούν στενούς δεσμούς με την ελληνική κοινότητα της περιοχής τους και τις ελληνικές διπλωματικές αρχές. Τα περισσότερα από αυτά υποστηρίζονται από το Ίδρυμα Gabriel y Mary Mustakis με διδακτικό υλικό σχετικό με την Ελλάδα και επιμορφωτικά σεμινάρια για τους δασκάλους. Οι μαθητές των σχολείων αυτών, αν και δεν διδάσκονται την ελληνική γλώσσα, μαθαίνουν ελληνικά τραγούδια και ελληνικούς παραδοσιακούς χορούς, συμμετέχουν σε διαγωνισμούς ζωγραφικής με ελληνική θεματολογία και σε αθλητικές και πολιτιστικές Ολυμπιάδες.

Στη Χιλή υπάρχουν τρία Κέντρα Ελληνικών Σπουδών, δύο στο Σαντιάγο και ένα στο Βαλπαράϊσο:

α) Το Κέντρο Ελληνικών, Βυζαντινών και Νεοελληνικών Σπουδών του Πανεπιστημίου της Χιλής (Centro de Estudios Griegos, Bizantinos y Neohelénicos, Universidad de Chile) με διευθυντή και καθηγητή τον κύριο Miguel Castillo Didier που βρίσκεται σήμερα κοντά μας. Το κέντρο αυτό είναι το πρώτο στο είδος του στη Λατινική Αμερική, ιδρύθηκε το 1968, και είναι αφιερωμένο στην καλλιέργεια, έρευνα, διδασκαλία και διάδοση της ελληνικής γλώσσας και του ελληνικού πολιτισμού. Υποστηρίζεται από το ελληνικό κράτος και άλλους κρατικούς φορείς και διαθέτει μια πολύ πλούσια βιβλιοθήκη με πάνω από 7.000 βιβλία.

β) Το Κέντρο Κλασικών Σπουδών του Μητροπολιτικού Πανεπιστημίου του Σαντιάγο (Centro de Estudios Clásicos de la Universidad Metropolitana de Santiago) με διευθύντρια και καθηγήτρια την κυρία Guiserrina Gramaticó. Το Κέντρο αυτό ιδρύθηκε το 1987 και έχει αναπτύξει ευρεία δραστηριότητα για τη μελέτη, την έρευνα και την εξάπλωση της ελληνικής και της λατινικής γλώσσας και του ελληνορωμαϊκού πολιτισμού. Επίσης στο Κέντρο αυτό φιλοξενούνται σπουδαίες διεθνείς συναντήσεις σχετικού περιεχομένου.

Και τέλος,

γ) Το Κέντρο Ελληνικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Playa Ancha του Βαλπαράϊσο (Centro de Estudios Helénicos de la Universidad Playa Ancha de Valparaíso) με διευθύντρια και καθηγήτρια την κυρία Marina González Becker. Ιδρύθηκε το 1997 και κύριο αντικείμενό του είναι επίσης η έρευνα, η καλλιέργεια και η προώθηση της ελληνικής γλώσσας και του ελληνικού πολιτισμού. Το πρόγραμμά του περιλαμβάνει μαθήματα νέων ελληνικών σε τρία επίπεδα, διαλέξεις και εξάμηνα σεμινάρια σχετικά με την ιστορία και τη σύγχρονη ελληνική λογοτεχνία, ενσωματωμένα στο Πρόγραμμα Σπουδών ορισμένων σχολών του πανεπιστημίου. Κατά τη διάρκεια της σύντομης ύπαρξής του, το Κέντρο αυτό έχει, επιπλέον, δημοσιεύσει διάφορα έργα σχετικά με την Ελλάδα, κυρίως ιστορικού και λογοτεχνικού περιεχομένου.

Επίσης, εκτός από αυτά τα Κέντρα Ελληνικών Σπουδών,

Στο πανεπιστήμιο Adolfo Ibañez, με έδρα το Σαντιάγο και τη Βίνια ντελ Μαρ, υπάρχει από το 2003 ένα πρόγραμμα εκμάθησης της νέας ελληνικής γλώσσας που προσφέρεται στους φοιτητές του πανεπιστημίου ανεξαρτήτως σχολής. Ιδρυτής του προγράμματος αυτού είναι ο κύριος Roberto Soto, ιστορικός και βυζαντινολόγος. Το πρόγραμμα αυτό ονομάζεται «Όλυμπος» και αποτελείται από 4 επίπεδα. Στόχος του είναι η χορήγηση υποτροφίας από το ίδιο το πανεπιστήμιο στους καλύτερους φοιτητές για την παρακολούθηση ενός προγράμματος ελληνικής γλώσσας και πολιτισμού στην Ελλάδα, στο Δίον συγκεκριμένα, για τρεις εβδομάδες τον μήνα Ιούλιο. Το πανεπιστήμιο αυτό συνεργάζεται με το Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης για το σκοπό αυτό. Επίσης, από φέτος λειτουργούν τμήματα αρχαίων ελληνικών και τμήματα προχωρημένου επιπέδου νέας ελληνικής, για τους φοιτητές που επιθυμούν να συνεχίσουν τις σπουδές τους αφού ολοκληρώσουν τα 4 πρώτα

επίπεδα. Τα τμήματα αυτά τα έχει αναλάβει η κυρία Ευρυδίκη Πούντζα, φιλόλογος αποσπασμένη από τον Μάρτιο του 2009 στο πανεπιστήμιο αυτό.

Επίσης να σημειώσουμε ότι σε πολλά πανεπιστήμια της Χιλής διδάσκονται στοιχεία της αρχαίας ελληνικής γλώσσας, ως υποχρεωτικό ή ως επιλεγόμενο μάθημα, κυρίως σε σχολές φιλοσοφίας και φιλολογίας.

Όσον αφορά τις ελληνικές κοινότητες της Χιλής, που είναι 8 στο σύνολο τους κατά μήκος της χώρας, εκτός από την ελληνική κοινότητα του Σαντιάγο, διδάσκονται ελληνικά τα τελευταία χρόνια στην ελληνική κοινότητα της Αντοφαγάστα, που είναι και η πρώτη ελληνική κοινότητα που δημιουργήθηκε στη Χιλή, στην ελληνική κοινότητα του Βαλπαράϊσο και στη νεοσύστατη ελληνική κοινότητας της πόλης Πούντα Αρένα, στο Νότο.

Ωστόσο, αξίζει να αναφέρουμε ότι στις κοινότητες αυτές τα ελληνικά διδάσκονται από εθελοντές ομογενείς ή Έλληνες, πολλές φορές αυτοδίδακτους, χωρίς κάποια σχετική κατάρτιση στη διδασκαλία της ελληνικής γλώσσας.